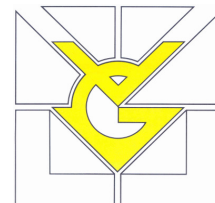

PERIODIEK

TUSSENTIJDSE PERIODIEK NIEUWSBRIEF VGV augustus 2011

Vlaams Geneeskundigen-verbond v.z.w.

Beste Collega,

Het Vlaams Geneeskundigenverbond, VGV-cultuur en het Doktersgild Van Helmont nodigen U uit tot een geleid bezoek aan het

MAS

Hanzestedenplaats 1

2000 Antwerpen

zaterdag 1 oktober 2011

om 14.30 uur en om 15.00 uur

Programma :

- vanaf 14.15 u. : samenkomst op het gelijkvloers. De hoofdingang bevindt zich aan de kant van de Nassaubrug, naast de MAS shop die direct toegang geeft tot de info- en ticketbalie. Er is een dropzone voorzien voor diegenen die moeilijk te been zijn.
- 14.30 u. : vertrek van het geleid bezoek in 2 groepen
- 15.00 u. : vertrek geleid bezoek 3de groep

na het bezoek gelegenheid tot napraten in het Felixpakhuis, Godefriduskaai, Oude Leeuwenrui. Gelieve het secretariaat van het VGV te verwittigen voor de reservatie.

Deelname in de kosten : € 7,00 per persoon

Inschrijven uiterlijk vóór 22 september 2011 door storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 407-3062251-47 IBAN: BE22 4073 0622 5147 van het VGV.

Met collegiale groeten,

namens VGV-Cultuur
Dr. Jan Dockx

namens het Doktersgild Van Helmont
Dr. Patrick Verheijen

Het MAS is voortaan de thuisbasis van de stadshistorische, maritieme, volkskundige, etnografische en precolumbiaanse verzamelingen, kortom vijf musea voor de prijs van één. Bovendien is het gebouw zo ontworpen dat de verticale wandeling unieke uitzichten op de stad en de haven garandeert vanop elke verdieping. Meer gedetailleerde informatie volgt nog.

Routebeschrijving

1. Openbaar vervoer (sterk aan te bevelen)
  - vanuit het station Antwerpen-Centraal: bus 17 richting Rijnkaai, halte Van Schoonbekeplein op 3 minuten wandelen van het MAS (om de 10 minuten een bus)
  - vanuit het station Antwerpen-Berchem: bus 9 richting Rijnkaai, halte Tavernierkaai op 5 minuten wandelen van het MAS (om de 20 minuten een bus)
2. Met de wagen (doenbaar neem veiligheidshalve een GPS met vrouwelijke stem mee)
  - vanuit het Noorden (E19 of A12) afslag 1 Merksem Haven Antwerpen-Centrum, Groenendaellaan - Noorderlaan in de bocht naar rechts linksaf richting Italiëlei - 1ste straat rechts en vervolgens 3de straat rechts: Van Schoonbekeplein.
  - vanuit het Zuiden (E19 of A12): afslag 5a Het Zuid Antwerpen-Centrum Hoboken - Singel tot op het einde aan de kaaien en dan naar rechts - bij Brouwersvliet rechtsaf - 2de straat links Van Schoonbekeplein
3. Parkeren
Het MAS ligt in een rode parkeerzone. Maximaal 3 uur betalend parkeren. Er zijn een beperkt aantal parkeerplaatsen voor het gebouw. De dichtsbijzijnde parkings zijn
  - parking Godefriduskaai, Zeevaartstraat
  - parking Scheldekaaien, Jordaenskaai, hangar 22 en 23
  - parking Grote Markt, Van Dijkkaai

Inhoud

HET MAS: J. Dockx	2
BALANS: E. Ponette	5
FORUM	5
▪ DRUGS: M. Vergucht en L. Van Ermen	5
▪ "ALS WE WILLEN DAT ALLES BLIJFT ZOALS HET IS, ...": H. Verbrugge	7
VGv-CULTUUR	7
▪ TENTOONSTELLINGEN: J. Dockx	7
▪ MUZIKALE EVENEMENTEN: L. Schaevebeke	9
○ FEESTELIJK JUBILEUMPROGRAMMA VOOR HET BRUGSE CONCERTGEBOUW	9
○ CONCERTZALEN EN CULTUURTEMPELS BIEDEN TERUG HET ALLERBESTE AAN	9
○ DE VLAAMSE OPERA: STRUCTUREN OPENBREKEND	9
○ De MUNT: Identiteit in Verscheidenheid	10

HET MAS

Een wereldstad in zakformaat. Dat is Antwerpen. Zij telt meer dan 160 verschillende nationaliteiten, organiseerde drie wereldtentoonstellingen en in 1920 de Olympische Spelen.

Het is een creatieve stad met Rubens, Panamarenko, Jan Fabre, Luc Tuymans, dEUS, Dries Van Noten enz. Tevens wordt er 85% van alle diamanten verhandeld. En of dit alles nog niet voldoende is, bezit ze de eerste wolkenkrabber en de tweede grootste wereldhaven van Europa. Nu komt het Museum aan de Stroom eraan. Misplaatst chauvinisme?

Op 13 mei werd de opening van het MAS gevierd met een vierdaags festival en was het eerste weekend meteen goed voor 50.000 bezoekers die weliswaar een gratis ticket kregen. Het MAS is opgetrokken op het Eilandje in de oude havenbuurt en herbergt stadshistorische, volkskundige, maritieme en etnografische collecties goed voor 470.000 voorwerpen waarvan er zowat 6.000 te bewonderen zijn, opgesplitst in 2.400 in de museumzalen en 3.600 in het kijkdepot. De kwaliteit van de verzameling is echter zeer ongelijk met topstukken naast veel middelmaat waarbij zelfs de betekenis van 850 objecten verloren is gegaan.

Verder is er een buitencollectie met de grootste verzameling havenkranen ter wereld.

Tenslotte heeft het MAS grote plannen met de "Collectie Antwerpen" die bestaat uit meer dan 200 verzamelingen verspreid over de stad en haar districten.

Het museum is gebouwd op een historische plaats waar tot op het einde van de 19de eeuw het Hanzehuis uit 1560 stond toebehorende aan Duitse kooplied. Vandaar dat de bouwstijl verwijst naar de typische pak- en stapelhuizen in de oude havenbuurt. De tentoonstellingszalen zijn ondergebracht in dozen die zo geplaatst zijn dat er een spiraaltoren ontstaat met een hoogte van 65 meter waardoor telkens een wisselend zicht ontstaat op de stad en de haven om te eindigen op het dakterras als sublieme apotheose. De constructie is een kruising tussen een modern pakhuis en het Centre Pompidou waarbij de roltrappen slingeren langs de gevel als een kronkelende straat.

Het Bonaparte- en Willemsdok omringen het MAS en doen nu respectievelijk dienst als museumdok voor boten en als jachthaven. Omstreeks 1900 zorgde de Red Star Line op deze plaats voor de inscheping van meer dan twee miljoen emigranten naar de Nieuwe Wereld.

Het museumplein toont het 1.600 m² grote mozaïek Dead Skull van Luc Tuymans (optimaal zicht vanaf de 5de verdieping) gebaseerd op zijn gelijknamige schilderij uit 2002.

De verzamelingen zijn ondergebracht op acht verdiepingen waarbij gekozen werd voor een thematische opstelling. Vier grote thema's zijn gespreid over 5 verdiepingen (4 tot 8).

De conservator heeft resoluut gekozen om vier verhalen over universele thema's te vertellen om Antwerpen in de wereld te plaatsen waarbij hij alle zintuigen van de toeschouwer aanspreekt. De collectie wordt dan ook gepresenteerd in een scenografie zoals in een theater om zo objecten tot leven te wekken in de donkere museumdozen. Ook hedendaagse kunst komt aan bod in de lichtwanden van de wandelboulevard waar elk jaar een andere kunstenaar tentoonstelt. Samengevat heeft de originaliteit en genialiteit van de architectuur het gehaald op het museum.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. J. Dockx
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris: Dr. Bart Garmyn
Penningmeester: Dr. G. Debruyne
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Prof. Dr. A. Baert, Prof. Dr. D. Brutsaert, Dr. F. Goes, Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. D. Van de Voorde, Dr. L. Van Ermen, Dr. J. Van Meirhaeghe*, Dr. H. Verbrugge

* oud-voorzitter

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. Rik Casteels, K.U.Leuven
Prof. Dr. L. Denis, directeur
Oncologisch Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, UA
Prof. Dr. Alain Dupont, decaan geneeskunde en farmacie, VUB
Dr. C. Geens, voorzitter
Alumni geneeskunde K.U.Leuven
Prof. Dr. Jan Peers, K.U.Leuven
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector UGent
Prof. Dr. Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder Rode Kruis Vlaanderen
Prof. Dr. G. Verdonk, UGent
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

Uitgave van het VGv

Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe

Verantwoordelijke uitgever:

Dr. J. Van Meirhaeghe,
Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke

Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette,
Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent
en Dr. P.H. Jongbloet

De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs

Drukkerij Jules De Winter,
Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen,
Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84

1. Verdieping 2. Het Kijkdepot, een schatkamer

Hier worden 170.000 objecten bewaard in optimale klimaat-beheersing. De overige 300.000 worden elders bewaard in twee depots. Het Kijkdepot bestaat uit twee gedeelten. Het toegankelijk gedeelte is een kennismaking met de verzamelcultuur en gedrevenheid van verzamelaars uit de 19de en 20ste eeuw.

2. Verdieping 3. Tijdelijke expo

Er is ruimte voorzien voor ongeveer 160 werken. Nu loopt de uitmuntende tentoonstelling "Meesterwerken in het MAS, vijf eeuwen beeld in Antwerpen" die een confrontatie is van topstukken van oude meesters met werken van hedendaagse kunstenaars.

3. Verdieping 4. Machtsvertoon, over prestige en symbolen.

Duizenden statusobjecten van over de hele wereld illustreren hoe je prestige verwerft, behoudt en tenslotte verliest. De Zwitser Hans Christoffel (1865 – 1962), kapitein bij het Nederlandse leger in Indonesië en bijgenaamd de Vliegende Zwitser, verzamelde een wapencollectie van ongeveer 1.200 voorwerpen die hij in 1922 in bruikleen gaf aan de stad.

Met Willem van Oranje begon in 1577 de periode van de Calvinistische Republiek die eindigde in 1585 met de belegering door Alexander Farnese, landvoogd in dienst van Filips II. Hans Vredeman de Vries maakte hiervan in 1585 een allegorie op doek.

In de Japanse cultuur werd de bestuurlijke macht uitgeoefend door de Samoerai die hier vertegenwoordigd zijn met zwaarden, harnessen en kunstig oorlogstuig. Eveneens is er een Japanse poppentrap opgesteld als statussymbool en vergelijkbaar met onze kerstboom.

Een ander typisch statussymbool is de hoofdmanstoel naar Europees model van de Tshokwe, een Afrikaanse stam, die optrad als tussenpersoon in de ruilhandel met de Europeanen. Verder is er een moderne interpretatie met plexi-sculpturen in een Maori-ontmoetingshuis uit Polynesië verwezenlijkt door de kunstenaar Nuku. In een dergelijk ontmoetingshuis worden mensen verbonden met hun voorouders.

4. Verdieping 5. Wereldstad. Over hier en elders.

Hoe presenteert Antwerpen zich gedurende 500 jaar aan de wereld? Twee episoden springen eruit. In de 16de eeuw groeit Antwerpen uit tot een handelsmetropool van wereldformaat die eindigt met de val van Antwerpen, waarbij meer dan de helft van de inwoners wegtrekt. Aan het einde van de 19de eeuw tonen drie wereldtentoonstellingen de heropleving van de haven en de economie. Door zijn internationale uitstraling en door de talrijke nationaliteiten blijft Antwerpen vandaag een stad die in de wereld staat. Bij belangrijke gebeurtenissen ging sedert eeuwen de ommegang uit met praalwagens, figuren en de reuzen Druoon Antigoon en Pallas Athena.

5. Verdieping 6. Wereldhaven. Over handel en scheepvaart.

Het verhaal van de haven wordt chronologisch gebracht vertrekkende van een bescheiden nederzetting in de middel-eeuwen tot wat de haven vandaag is: één van de grootste internationale kruispunten ter wereld. In de 15de eeuw was Antwerpen de enige doorvoerhaven voor het Engelse laken en koos ook Portugal voor een exclusieve stapelmarkt van overzeese producten als specerijen en suiker waardoor zij kon uitgroeien tot een "vermaarde koopstad".

Omstreeks 1569 telde Antwerpen 100.000 inwoners, na Parijs de grootste stad ten noorden van de Alpen, en verhandelde viermaal zoveel als de Londense haven.

De Scheldekaart "Van Rupelmonde tot aan de Noordzee" (1505, waterverf op papier) is een goede weergave van het uitzicht van de Benedenschelde.

Twee in het oog springende activiteiten zijn de Oost-Indië vaart (de Oostendse Compagnie) en de intense contacten met onze voormalige kolonie Congo voor de invoer van belangrijke natuurlijke rijkdommen zoals ivoor, koper, kopal, tin en rubber. De Compagnie Maritime Belge (CMB) zorgde met zijn "Congoboten" voor een regelmatige verbinding met Matadi, Congo's belangrijkste havenstad.

In de 19de eeuw speelde de haven, door de massale behandeling van erts en steenkool, een belangrijke rol in de Belgische industriële ontwikkeling. In 1897 vertrok uit Antwerpen het poolschip Belgica, waarvan een maquette is tentoongesteld, o.l.v. Adrien de Gerlache.

De industrialisering van het havengebied brak door na de Tweede Wereldoorlog met automobiefabrieken, petroleumraffinage, chemische industrie en petrochemie waardoor vooral halfafgewerkte producten worden geëxporteerd. Tijdens het tienjarenplan (1956 – 1965) verdubbelde het dokvolume en vanaf 1960 breidde de haven zich ook uit op de linker Scheldeoever. Vanaf de jaren '70 zorgde de container voor een ware revolutie in de transportwereld. Wereldwijd overeengekomen standaardafmetingen maakten dat containers over water, spoor en weg worden vervoerd zonder de inhoud in of uit te laden. Antwerpen ontving zijn eerste containerschip in 1966 en behoort nu tot de grootste containerhavens ter wereld. In een kleine ruimte is een gigantische berg nagemaakte poppen te zien als symbool voor de illegale handel. De douane zal regelmatig nieuwe ladingen in beslag genomen goederen leveren.

6. Verdieping 7. Over mensen en goden

Dit vierde MAS-thema gaat over de zoekende mens met vragen over leven en dood aan de hand van mythen, religies en rituelen: het dodenritueel in het oude Egypte, de voorouderbeleving in Afrika en Melonesië, en de wedergeboorte in het hindoeïsme, het jainisme en het boeddhisme. En tenslotte worden de drie godsdiensten (joden, christenen en moslims) met elkaar vergeleken met hun verschillen en gelijkenissen. Zo is de Bardotoren (de tijd tussen dood en wedergeboorte) uit Nepal een absoluut topstuk.

In de 19de eeuw heeft Antwerpen een collectie van ongeveer 500 oud-Egyptische voorwerpen verworven waaronder een volledige set canopen uit Sakhara wat zeer uitzonderlijk is in collecties buiten Egypte.

De grote antropoloog Frans Olbrecht verzamelde tijdens de historische Ivoorkustexpeditie (1938 – 1939) in opdracht van het Antwerpse Vleeshuismuseum en de universiteit van Gent meer dan 2.000 voorwerpen waaronder het befaamde sacrale Janusmasker van de Senufi met twee dierenkoppen die kijken in de zichtbare en de onzichtbare wereld.

Ook op de eilanden Melonesië bestonden er talloze vooroudercultussen die leven en dood met elkaar verbonden. Het tentoongestelde uilenmasker werd opgevoerd bij de jongensinitiatie in mannengenootschappen waar dodenherdenking en voorouderverering plaatsvonden.

Het bedevaartsdoek Shatrunjaya Pata (1800, gouache op doek) toont een cartografisch beeld van dit jainistische tempelcomplex en bedevaartsoord. De jains zijn vooral juweliers en diamantairs en zijn sedert de jaren '70 gevestigd te Antwerpen waar ze momenteel met 1.300 zijn.

Het boeddhisme is vertegenwoordigd met het topstuk "Negen overdenkingen over de onreinheid van het lichaam" (Japan, 1670-1680, papier) van Morishige. Het is een van de oudste in zijn soort.

De confrontatie tussen christenen, joden en moslims wordt geïllustreerd door het prachtige retabel van Averbode van Jacob Van Cothem (1514), met een joodse pesachsotel uit hout en zilver en een bidtapijt uit Azerbeidzjan.

7. *Verdieping 8. Over boven- en onderwerld.*

Het eeuwenoude sjamanisme komt tegenwoordig nog vaak voor in kleine gemeenschappen in een context van alternatieve geneeswijzen en psychotherapie en verder in afgelegen natuurgebieden in Nepal, Siberië en Brazilië.

Het MAS beheert de precolumbiaanse collectie van Paul en Dora Janssen-Arts bestaande uit 420 objecten, sinds 2006 eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Er zijn prachtige voorwerpen in aardewerk, goud en jade. Eén Hongaarse sjamaan, woonachtig te Antwerpen, is het vergezochte verband tussen Antwerpen, het sjamanisme en de collectie Janssen.

Toch zijn er enkele kritische bemerkingen

Het MAS maakt deel uit van een uitgekende city- en cultuurmarketing met een mediabudget van 250.000 euro (zelfs de Nederlandse architect heeft portretrecht op het gebouw gevraagd). Citymarketing, de core business van de PR-man Patrick Janssens, heeft als doelstelling om de stad naar de buitenwereld mooier, vitaler en veiliger voor te stellen dan zij in werkelijkheid is. Een landmark, synoniem van een bakken dat het aanzicht van de stad bepaalt, is de aanhef in dit beleid. Zo is het MAS het nieuwe landmark op het Eilandje. Dezelfde eer werd voortijdig toegekend aan de ter ziele gegane Lange Wapperbrug. Maar een landmark alleen zal niet volstaan. Antwerpen is in werkelijkheid een zieke stad met hoge criminaliteitscijfers en met een moeilijk integreerbare allochtone bevolking wat resulteert in een hoog onveiligheidsgevoel. De stad moet lessen trekken uit de inplanting van de Permeke-bibliotheek op het De Coninckplein in 2005. Het zou een exclusieve residentiële plek worden. De nieuwe buurtbewoners en winkeliers zijn anno 2011 verdwenen en het plein is overgenomen door alcoholisten, drugsverslaafden, daklozen, illegalen, prostituees en dealers. Vooralsnog is het Eilandje dit lot nog niet beschoren en zijn de vastgoedprijzen gestegen naar recordhoogten, onbereikbaar voor de modale Antwerpenaar.

Deze cultuurtempel moet veeleer de aanhef worden om zwaar te investeren in de renovatie van verouderde woningen die ongeveer de helft van de stad vertegenwoordigen. Met energiezuinige en betaalbare woningen kan de jonge middenklasse terug aangetrokken worden. Enkel op deze wijze kan een stad terug leefbaar en toegankelijk worden waarbij een evenwichtige mix kan ontstaan tussen de meer dan 160 nationaliteiten. Het schoolvoorbeeld is Barcelona, ook een stad met een haven, die in 1984 zwaar investeerde onder het motto "Mas que nunca" (meer dan ooit, nu of nooit) en een dode plek transformeerde naar een levendige stad. Het MAS mag geen facadeproject blijven met als enige doelstelling de stadskanker te verhullen i.p.v. op te lossen.

Een tweede minpunt is de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers: smalle liftkokers in de beveiligde zone van het gebouw waardoor lange wachttijden ontstaan om de noodzakelijke lifthulp op te roepen. Daarbij is het panoramaterras voor hen ontoegankelijk. Verder zijn er de loodzware deuren waarop "trekken" staat wat niet evident is voor rolstoelgebruikers. Nochtans werd in 2004 advies gevraagd aan het Centrum voor Toegankelijkheid maar werden de voorstellen onvoldoende gevolgd en aanpassingen nadien niet voorgelgd. Ook zijn de sanitaire voorzieningen te laag ingeschat en zijn de speelbakken in het kinderatelier onbereikbaar in de hoogte.

Het derde minpunt is het gebrek aan daglicht in de kleine tentoonstellingszalen. Het te verwachten ruimtetekort wordt dan opgelost door langdurige wisselende opstellingen uit de permanente collectie. Licht en ruimte zijn noodzakelijk om de aandacht van de bezoeker levendig te houden zodat het

parcours minder vermoeiend wordt. Ook de toegang tot de zalen is verwarrend waarbij op elke verdieping moet gekozen worden uit drie dubbele deuren. In een echt museum word je automatisch geleid van de ene ruimte naar de andere. Hier werd bewust een andere keuze gemaakt met laagdrempeligheid als dogma. Door te kiezen voor thema's, verlaat men de klassieke visie dat geschiedenis een chronologische samenhang vertoont. Zo wordt een triomfboog van Rubens geconfronteerd met een kevermontage van Jan Fabre. De moderne visie op een museum leunt sterk aan bij deze van een pretpark: spectaculair, leuk maar vooral luchtig waarbij de multimedia maximaal worden ingezet. Met reden mogen trouwe en fervente museabezoekers spreken met een zeker heimwee: de vier opgedoekte musea ademen stilte, verwondering en emoties uit waarbij een beperkte intellectuele inspanning het visuele genot perfectioneerde.

Een andere vaststelling is dat in Antwerpen alleen buitenlandse architecten met de prijzen gaan lopen: het Vlinderpaleis, het MAS en recent de toewijzing van de verbouwing van het Museum voor Schone Kunsten. Dat dit eenmaal gebeurt tot daartoe. Is er dan onvoldoende architecturaal potentieel in Vlaanderen? Moeten icoongebouwen noodzakelijk verwezenlijkt worden door icoonarchitecten? Of leren we niet uit het Vlinderpaleis dat een fortuin heeft gekost, nu al gedateerd is en talrijke constructiefouten vertoont?

Ondanks het enorm mediabudget verzuimde de stad om in de massaal verspreide brochures de bereikbaarheid van het museum met openbaar vervoer of auto uiteen te zetten, laat staan dat de parkeermogelijkheden werden toegelicht. Voor het museum zijn er een beperkt aantal parkeerplaatsen en een dropzone voorzien. Parkeren in de omliggende straten of op de kaaien: zie website.

Tenslotte wil ik eindigen op de 9de verdieping in het museumrestaurant 't Zilte van de tweesterrenchef Viki Geunes. Met prijzen die variëren van 85 tot 125 euro mikt het op een elitair publiek en past dit niet voor een museum dat de ambitie heeft om een breed publiek aan te spreken. Dit zijn maximale prijzen voor een minimalistische en moleculaire keuken. Marketingfoutje? Waarschijnlijk denkt de kok, samen met Jan Hoet, dat je betaalt voor de creatie van de artiest en niet voor de ingrediënten. Was er in het geroemde culinaire Antwerpen echt geen andere chef-kok te vinden dan deze minimalistische kok uit Mol?

Mocht je toch nog met honger van tafel gaan (een reële kans) dan bevelen we u het Felixpakhuis, Godefriduskaai 30, aan. Je geniet van een mooi uitzicht op het MAS (de een geniet van de ander) en de boten in het Willemsdok. Aan te bevelen zijn de lekkere slaatjes en de dikke handgesneden frieten met zeezout en mayonaise. Heerlijk.

Voor de minder gegoeden bevindt zich in het MAS op het gelijkvloers het café Storm voor "ontbijt, lunch of een zoete tussenstop".

Desondanks is een bezoek aan het MAS meer dan een museumbezoek. Het is zonder enige twijfel een indrukwekkende totaalbelevens. De spiraalvormige wandelboulevard is een schitterende verticale stadswandeling waarbij grote glaspartijen en een uitstekend panorama bieden op de stad en de haven. Deze wandeling is gratis (!) en eindigt op het dakterras.

Jan Dockx

Hanzestedenplaats, 1, 2000 Antwerpen; www.mas.be

Openingsuren:

- Collectie di – zo, 10.00 - 17.00 u
- Wandelboulevard – panorama (gratis) di – zo, 09.30 – 24.00 u

BALANS

Nota Elio Di Rupo en Vlaamse onderhandelingsprincipes

In de nota van Elio Di Rupo (4 juli 2011) staan een aantal op het eerste gezicht interessante voorstellen. De overheveling van elementen uit de gezondheidszorg naar de deelstaten, goed voor 15 à 20 % van het totale federale budget, is een bescheiden stap in de goede richting. De overheveling van het totale budget van de kinderbijlagen naar de deelstaten lijkt een grote stap voorwaarts, doch wordt gëinvalideerd door het sterke vermoeden dat die niet of nauwelijks met normeringsbevoegdheid zal gepaard gaan. De overheveling van bevoegdheden in de sector van het arbeidsmarktbeleid naar de deelstaten ter bevordering van de tewerkstelling, goed voor 4,4 miljard euro, is dan weer een belangrijke stap voorwaarts in de Vlaamse autonomie. Ons streefdoel is echter steeds geweest – en blijft – dat bijkomende deelstaatbevoegdheden naar de gemeenschappen (“communautarisering”) zouden gaan om de band tussen de Vlamingen in Vlaanderen en in Brussel te behouden; bij een toewijzing van nieuwe bevoegdheden aan de gewesten (“regionalisering”) wordt die band doorgeknipt. Welnu, de bijkomende bevoegdheden in het arbeidsmarktbeleid gaan in de nota Di Rupo volledig naar de gewesten; die in de kinderbijlagen gaan de facto volledig naar de gewesten en die in de gezondheidszorg gaan de facto gedeeltelijk naar de gewesten.

In de nota Di Rupo staan ook een aantal voor de Vlaamse Gemeenschap onaanvaardbare voorstellen. Ik beperk me tot de opsomming van enkele ervan.

Wanneer men het principe van de tweetaligheid van de personen in de overheidsdiensten te Brussel vervangt door de tweetaligheid van de diensten, is dat een wezenlijke stap achteruit.

Wanneer men het principe van de verplichte eentalige kandidatenlijsten voor de regionale verkiezingen te Brussel loslaat, riskeren Vlaamse knechten geselecteerd te worden door Franstalige meesters.

Het kiesarrondissement BHV wordt niet gesplitst voor de zes Vlaamse faciliteitengemeenten rond Brussel: de inwoners kunnen er verder kiezen tussen de kandidatenlijst van Brussel en die van Vlaams-Brabant; bovendien worden die zes gemeenten gegroepeerd in één kieskanton met hoofdplaats Sint-Genesius-Rode. Dat betekent een verdere stap in de verwijdering uit Vlaanderen.

Door het voorstel van de Brusselse “grootstedelijke gemeenschap” riskeren vooral de zes Vlaamse faciliteitengemeenten nog verder losgeweekt te worden uit Vlaanderen.

Door de oprichting van een federale kieskring wordt gans Vlaanderen één groot BHV.

Door de ratificering van het minderhedenverdrag zullen de Franstaligen gemeenschapsbevoegdheden kunnen opeisen in gans Vlaanderen.

In de Vlaamse Beweging hebben we steeds drie onderhandelingsprincipes gehanteerd inzake het verwerven van bijkomende Vlaamse bevoegdheden:

1. Er moeten wezenlijke stappen voorwaarts gezet worden;
2. Er mogen in andere domeinen geen stappen achterwaarts gezet worden;
3. Er mogen geen grendels worden ingebouwd die verdere stappen in de autonomie kunnen belemmeren.

Dat is onze indringende alarmboodschap aan alle Vlaamse partijvoorzitters.

Eric Ponette

FORUM*

* In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen, evenals reacties hierop, opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.

DRUGS

Het druggebruik of de prevalentie van druggebruik is het resultaat van een complex samenspel van **allerlei** factoren: de wetgeving en de toepassing ervan, de bereikbaarheid en/of de beschikbaarheid van een product, het klimaat en/of de heersende cultuur over druggebruik, de preventie en/of het gebrek aan degelijke preventie, de aanpak van het aanbod ervan en nog meer de aanpak om de vraag ernaar te verminderen. Het is nooit het resultaat van de wetgeving alleen: dat is al een eerste scheefgetrokken boodschap vanwege deze “Global Commission on Drug Policy”.

Welnu, de wereld ziet alsmar een toename van het druggebruik omdat er inderdaad een onwaarschijnlijk gebrek aan degelijke preventie is en is geweest. We verliezen niet de oorlog tégen drugs, maar wél onze kinderen àan de drugs: omdat ze onvoldoende beschermd werden tegen alle onjuistheden over (die "soft") drugs, omdat ouders niet werden ondersteund om rustig maar duidelijk "neen" te blijven zeggen aan het gebruik van soft drugs.

Moeten ouders drugs verbieden omwille van ethische of ideologische redenen? Uiteraard niet, wél omdat een joint écht héél schadelijk is. Zolang dit vanuit de verantwoorde-

lijke hulpverleningssector niet eenduidig aan de samenleving wordt uitgelegd, zo lang gaan we de "oorlog" tegen drugs verliezen. Dat is de zwakke schakel.

Een oorlog tegen drugsbaronnen en dealers, kortom het aanbod aan drugs zonder de gebruiker correct en degelijk te informeren, sensibiliseren en eveneens te responsabiliseren, is hopeloos vechten tegen de bierkaai. De vraag naar drugs doen verminderen met "alle mogelijke middelen" zodat dit leidt tot een mentaliteitsverandering, net zoals dat is gelukt t.o.v. tabak en risicovol rijgedrag: dat is van primordiaal belang om tot een kentering van het druggebruik te kunnen komen.

In onze contreien werd de gebruiker al decennia helemaal niet streng aangepakt, opgesloten of gearresteerd: integendeel, de politiemensen sluiten al decennia zoveel mogelijk de ogen voor al die jonge druggebruikers.

Hen verbaliseren, ook de min 18-jarigen, is immers veel te omslachtig en veel te tijdrovend, zonder dat er zaad in het bakje komt. Een PV maken van een fietser zonder licht is daarentegen veel lucratiever.

De nadruk wordt in onze contreien reeds lang gelegd op hulpverlening en pampieren van de gebruiker, maar diezelfde hulpverlening blijkt ondertussen al lang ontoereikend te zijn: de hulpverlening heeft handen, hoofden, werkuren en vooral "centen" tekort. Hoe kan het ook anders. Volgens de VN is de laatste 10 jaar het druggebruik met 35 % gestegen, maar laat ons jubelen: de VAD (Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen) beweert hier ten stelligste dat het druggebruik bij onze jongeren de laatste 10 jaar zelfs wat is gedaald. Wie gelooft dit laatste eigenlijk? Het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties) bracht in 2010 een studie uit, waaruit bleek dat het cannabisgebruik in ons land bij 12 tot 17 jarigen, op 2 jaar tijd was verdubbeld.

Dan de kritiek op Mexico: hoe in hemelsnaam gaat de legalisatie van cannabis een ommekeer kunnen brengen in de situatie in Mexico met concurrerende en mekaar uitmoordende drugskartels? Die bendes handelen wel voorname-lijk in coke en andere drugs. Zolang de westerse gebruiker-snuiver van coke niet wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheid t.o.v. het schenden van mensenrechten, moord, misdaad en ontheemding in Zuid Amerika omwille van de handel in coke, zolang gaan we inderdaad de oorlog tegen drugs verliezen. Dat legalisatie van cannabis verandering zou brengen in de situatie in Mexico is pas een illusie.

Volgens Prof. De Grauwe ligt de verhoging van de prijs van coke mede aan de basis van de machtsontplooiing van de drugskartels. Ook dit is op zijn minst een tendentieuze redenering. Het is immers zo dat een verlaging van de prijs van een drugsproduct bijna automatisch meebrengt dat er méér wordt gebruikt (cfr. de lagere/hogere prijs van sigaretten). De drugskartels gaan dus werken met lagere winstmarges, maar wel met hogere absolute winsten.

Of gaat men in dit thema andere denkpijpen volgen? Meer gebruik zal ook automatisch meer schade aan individuen en samenleving meebrengen. We gaan ook de verslaafden zien toenemen. In de kosten-baten-analyse zullen de kosten de baten alsmáar overstijgen.

Wie gaat ons die legale coke aanbieden? Denkt men echt dat die kartels "reguliere, onder toezicht van de regering geproduceerde coke" naast zich zullen dulden?

Het alcoholprobleem is opgelost door het stoppen van de drooglegging zegt men enerzijds. Anderzijds beweren

diezelfde mensen dat het alcoholprobleem in onze maatschappij veel belangrijker is dan het drugprobleem. Verder beweren ze ook dat het probleem van alcohol de sociale aanvaardbaarheid is. Welnu, ze zijn blijkbaar zinnens ook het druggebruik sociaal aanvaard te maken. Dat gaat dan ook gepaard gaan met een toename van het gebruik en dus ook van de problematiek. Beseft men eigenlijk wel waarmee men bezig is?

Het LVSV (Liberaal Vlaams Studenten Verbond) maakt gewag van de legalisatie van cannabis, maar verwacht dat dan ook de obscure drugslabo's hierdoor zullen worden verheven tot kwaliteitsvolle labo's. Blijkbaar wenst het LVSV legalisatie van alle drugs?

In Nederland waar in coffeeshops kwaliteitsvolle cannabis verhandeld wordt, is de handel van drugs in het illegale circuit nog steeds hoger dan in de "legale coffeeshops" waar je wettelijk 5 gr. mag kopen wanneer je minstens 18 jaar bent. Geloof U zelf dat mensen vanuit Spanje naar Nederland trekken om er hun wettelijke 5 gr. wiet te kopen? Die verkooppunten zijn immers een enorme trekpleister voor de drugshandel binnen het volledige illegale criminele circuit. Het is verder ook zo dat het overgrote deel van de coffeeshops wordt opengehouden door ex-criminelen. We zien de laatste jaren ook in Nederland een toename van moorden door rivaliserende drugsbendes. Deze rivaliserende drugsbendes verdwijnen niet omdat cannabis er wordt gedoogd.

Het recht op vrijheid en het recht op het maken van eigen keuzes is in deze problematiek juist een verlies aan vrijheid, een verlies aan eigen wilsbeschikking bij 10 tot 30 % van de gebruikers omwille van hun verslaving. Verslaving is dan wel een ziekte, maar aan deze ziekte is het tevens inherent dat deze zieken juist niet wensen te genezen, maar zo comfortabel mogelijk wensen verder te gebruiken Een veel te hoge prijs voor deze "vrijheid".

Het is ook onjuist dat het individu, de gebruiker zelf, alle gevolgen zal dragen die zijn druggebruik heeft. Integendeel, hij kan onmogelijk de gevolgen dragen die zijn druggebruik heeft op nabestaanden, omgeving, socio-economisch minder presteren, kosten voor de samenleving voor schade aan eigen psyche en gezondheid, verkeersongevallen en zoveel meer. Hoe kan het LVSV zulke zinloze uitspraken doen?

Uit rapporten blijkt verder dat het drugsbeleid in Portugal integendeel geen succes is.

Tot slot: de prevalentie van druggebruik is **nooit** het resultaat van de wetgeving alleen. Enkel pampieren, zonder responsabilisering, kan onmogelijk soelaas brengen. Het is belangrijk in gedachte te houden dat druggebruik een hypotheek legt op de toekomst van de gebruiker. Welnu, massaal druggebruik legt een hypotheek op de toekomst van de volgende generaties. Zie maar naar Egypte, waar cannabis reeds in 1920 buiten de wet werd gesteld omdat men het aantal schizofrenen enorm zag toenemen. Die landen hebben een langere ervaring met cannabisgebruik.

Dr. Mireille Vergucht,
Vlaams Platform tegen drugs

Dr. Lieve Van Ermen,
Gewezen Senator

Met deze paradox neemt Tancredi, in het boek “de Tijgerkat” van Giuseppe Tomasi di Lampedusa afscheid van zijn oom, don Fabrizio de Salina, om zich aan te sluiten bij Garibaldi, die op het punt staat Sicilië binnen te vallen en hiermee te starten met de eenmaking van Italië. Deze beroemde zin, die refereert naar een gebeurtenis uit 1860, bracht mijn echtgenote mij recent in herinnering.

De Vlamingen willen een Copernicaanse omwenteling, maar hoe meer ze dat willen, hoe onwrikbaarder de Fransen blijken en alles bij het oude blijft. Maar hoe langer alles bij het oude blijft, hoe groter de druk wordt om te veranderen.

Geschiedenis en fysica leren ons dat elke actie een reactie veroorzaakt. Een voorbeeld uit de fysica? Aardbevingen gaan altijd met voor- en naschokken gepaard. Een voorbeeld uit de geschiedenis? Het ancien regime resulteerde in de Franse revolutie, een maatschappelijke tsunami van eerste orde.

Sindsdien zijn er constant kleinere en grotere (aard)schokken geweest. Eigenlijk kan men de wereldgeschiedenis sindsdien samenvatten als een niet aflatende queeste om de “idealen van vrijheid, gelijkheid en broederschap” te verankeren in een min of meer stabiel te noemen internationale ordening van volkeren en staten.

Leviathan, het monster uit het boek Job dat voor Thomas Hobbes symbool stond voor de almachtige staat, werd sindsdien tegelijkertijd gevoed en op dieet gezet door het liberalisme, het socialisme en het conservatisme. Deze

actie-reactie resulteerde in staatsnationalisme: het einde van het concept van de multinationale staat, zoals de dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije en het begin van een escalerende competitie tussen de natiestaten, resulterend in twee wereldoorlogen, een koude oorlog, de opleving van het idee van een multinationale Europese samenwerking, de val van het communisme, gevolgd door een opstoot van neoliberalisme met de huidige gevolgen van de uitwassen van het kapitalisme.

Allerlei aardshokken, volgend op die grote aardbeving; allerlei crisissen van morele, politieke, financiële en economische aard, volgend op de Franse revolutie.

Actie en reactie, het is nooit anders geweest.

Opvallend is dat zij die telkens weer krampachtig vasthouden aan het status quo net hiermee de volgende schok in het bestel veroorzaken.

Tancredi kent zijn geschiedenis. Hij weet dat het einde nadert voor de Bourbons van het koninkrijk der beide Siciliën. Zelf wil hij eigenlijk zoveel als mogelijk redden, net daarom besluit hij Garibaldi te volgen die alles wil veranderen.

Beste politici, denk misschien eens aan deze beroemde zin uit de wereldliteratuur.

Ik wens u alvast veel inspiratie.

Hendrik Verbrugge

VGVCULTUUR

TENTOONSTELLINGEN

Insight (tot 25.09.11)

FotoMuseum Provincie Antwerpen, Waalse Kaai 47, Antwerpen.
Vier fotografen: Elke Andreas Boon, Elinor Carucci, Alexandra Cool en Jacques Sonck.
www.fotomuseum.be

De Modernen. Topstukken uit het Koninklijk Museum (tot 08.01.12)
Koningin Fabiolazaal, Jezusstraat 28, Antwerpen.

Intieme presentatie van een 50 tal topwerken uit het KMSK w.o. Modigliani, Wouters, Ensor, Degas, Permeke, Spilliaert en Chagall. De Fabiolazaal blijft tot 2017 de thuisbasis voor de Modernen met wisselende thematische tentoonstellingen met telkens ongeveer vijftig topstukken.
www.kmska.be www.provant.be

Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen (tot 31.12.12)

Museum aan de Stroom, Hanzestedenplein 1, Antwerpen.
Aan de hand van topstukken uit het KMSK wordt de evolutie getoond van vijf eeuwen beeldcultuur.
www.mas.be

De Burcht. De verdwenen stadskern van Antwerpen (tot 30.10.11)

Museum Mayer van den Bergh, Lange Gasthuisstraat 19, Antwerpen.
Reconstructie van het historische hart van Antwerpen met schilderijen, tekeningen, kunstvoorwerpen en archeologische vondsten.
www.museummayervandenberg.be

Palazzo Rubens. De meester als architect (tot 11.12.11)

Rubenshuis, Wapper 9, Antwerpen.
De architecturale verwezenlijkingen van Rubens.
www.rubenshuis.be

Erwin Wurm. Wear me out (tot 25.09.11)

Middelheimmuseum, Middelheimlaan 61, Wilrijk.
Grote overzichtstentoonstelling in open lucht met een grote selectie werken.
www.middelheimmuseum.be

Breugelland (tot 31.12.14)

Stedelijk Museum Wuyts-Van Campen en baron Caroly, F. Van Cauwenberghstraat 14, Lier.
Een honderdtal werken uit het KMSK tonen hoe Pieter Breugel de Oude eeuwenlang een bron van inspiratie is geweest over boeren en buitenlui in het landelijk Vlaanderen voor latere kunstenaars.
www.lier.be

Rik Wouters en Co (tot 18.09.11)

Erfgoedcentrum Lamot, Van Beethovenstraat 8-10, Mechelen.
Wandeling langs het meubel-, beeldhouwers- en schildersatelier.
<http://lamot-erfgoedcentrum.be/>

Rik Wouters en Co (24.09 tot 31.12.11)

Stedelijk Museum Schepenhuis, Steenweg 1, Mechelen.
De collectie van het KMSK en de Stedelijke Musea van Mechelen.
www.mechelen.be/stedelijkemusea

Maeterlinck-Verhaeren, de Nobelprijs literatuur 2011 (tot 31.08.2011)

Provinciaal Museum Emile Verhaeren, Emile Verhaerenstraat 71, Sint-Amands.
Tentoonstelling over de twee Belgische kandidaten voor de Nobelprijs.
www.emileverhaeren.be

Hedendaagse Belgische fotografen (tot 25.09.11)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel.
Veertien fotografen tonen de dunne scheidelingslijn tussen kunst- en documentaire fotografie.

www.bozar.be

Barok onthuld. Nieuwe blik op de beeldhouwkunst in Brussel en in België (tot 25.09.11)

Stadhuis van Brussel, Grote Markt, Brussel met wandelroute.
Barokschilders zoals Rubens, Van Dyck, Jordaens... kent iedereen in tegenstelling tot barokbeeldhouwers. Tentoonstelling uit de reserves van musea, kerken en privécollecties waaronder enkele topwerken uit de collectie Charles Van Herck verworven in 2000 door de Koning Boudewijnstichting. Er is werk te bewonderen van Faydherbe, Quellinus, Bauscheidt en Verbruggen. In de Zavelkerk is het grafmonument, ontworpen door Van Beveren, na een grondige restauratie opnieuw te bezoeken.

www.brupass.be www.brussel.be

Verzameling Tony Herbert (tot 09.10.11)

Museum Dhondt-Dhaenens, Museumlaan 14, Deurle.
Heerlijke tentoonstelling met 55 werken uit de privécollectie van deze Kortrijkse industrieel die een zwak had voor fauvisten en expressionisten: Jean Brusselmans, Rik Wouters, Edgard Tytgat, Frits Van den Berghe, Gust De Smet en Constant Permeke.

www.museumdd.be

In de marge. Belgische documentaire fotografie (tot 04.09.11)

Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43, Gent.
Topselectie van 400 foto's van 22 Belgische documentaire fotografen die het afwijkende van het bestaan aan het licht brengen.

info@museumdrguislain.be www.museumdrguislain.be

Naar den Congo (tot 15.01.12)

Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43, Gent.
Overzichtstentoonstelling over honderd jaar Broeders van Liefde in Congo.

www.museumdrguislain.be

John Constable (17.09.11 tot 29.01.12)

Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark, Gent.
Olieverfschetsen uit het Victoria and Albert Museum te Londen.

Museum.msk@gent.be www.mskgent.be

Nelly Degouy. Een halfvergeten grafica (tot 11.12.11)

Museum SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas.
Tentoonstelling ter gelegenheid van de opening van het vernieuwd ex libriscentrum.

www.sint-niklaas.be

Kunst en Zwalm (27.08.11 tot 11.09.11)

Provinciaal Natuureducatief Centrum, Oude Scheldestraat 16, Zwalm.
Kunstenaars worden geconfronteerd met het landschap en creëren een nieuw werk.

www.kunst-en-zwalm.be

Pierre-Joseph Verhaghen. In het spoor van Rubens (tot 28.08.11)

M-Museum Leuven, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven.
Overzichtstentoonstelling van de laatste vertegenwoordiger van de Vlaamse school.

www.mleuven.be

Met glans verzameld

Stadhuis van Oudenaarde, Markt, Oudenaarde.
Oprichting van een nieuw zilvermuseum met als basis de unieke verzameling van De Boever-Alligorièdes.

www.oudenaarde.be

Een romantische kijk (tot 04.09.11)

M-Museum Leuven, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven.
Zeventig schilderijen uit de Rademakers Collectie tonen een uniek overzicht van de Nederlandse en Belgische romantische schilderkunst. Na Sint-Petersburg en Den Haag is nu Leuven aan de beurt.

www.mleuven.be

Roger Raveel in dialoog met Constant Permeke (tot 06.11.11)

Permekemuseum Jabbeke, Gistelsesteenweg 341, Jabbeke.
Tentoonstelling ter gelegenheid van de 90ste verjaardag van Roger Raveel rond thema's die beide kunstenaars hebben geschilderd.

www.muzee.be www.jabbeke.be

Jean Brusselmans (tot 04.09.11)

Mu.ZEE. Kunstmuseum aan Zee, Romestraat 11, Oostende.
De eerste overzichtstentoonstelling in dertig jaar over deze Brabantse schilder. De tentoonstelling is niet chronologisch maar thematisch opgehangen met o.m. een overweldigende zaal met winterlandschapen.

www.kunstmuseumaanzee.be www.west-vlaanderen.be
www.muzee.be

Congo aan de IJzer. (tot 30.11.11)

Memorial museum Passchendaele 1917, Ieperstraat 7a, Zonnebeke.
Archiefmateriaal over de 28 Congolezen van het Belgische leger in de Eerste Wereldoorlog.

www.passchendaele.be

Europalia Brasil (06.10.11 tot 15.01.12)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 18, Brussel.

Brasilidade en Art in Brasil (1950 – now).

www.europalia.eu

Vorstelijk verzameld. Van Eyck-Gossaert-Bruegel. (05.10.11 tot 15.01.12)

Groeningemuseum, Dijver 12, Brugge.
Tentoonstelling met een selectie van 54 topstukken uit het Kunsthistorisches Museum in Wenen daterend uit de 15de en 16de eeuw afkomstig uit de Zuidelijke Nederlanden.

toerisme.reserveringen@brugge.be

Van chirurgijns tot pestheiligen. Ziek zijn in Brugge in de 16de en 17de eeuw.

(29.09.11 tot 26.02.12)

Memling in Sint-Jan-Hospitaalmuseum, Mariastraat 38, Brugge.
In de ziekenzalen van het middeleeuwse Sint-Janshospitaal wordt het tijdperk van de kruiden, de wrede dood door de pest en de devotie tot geneesheiligen levendig verbeeld.

musea.reservatie@brugge.be

De wereld van George Minne en Maurice Maeterlinck (22.10.11 tot 19.02.12)

Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark, Gent.
Expositie over de beginjaren van beide kunstenaars naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de Nobelprijs voor Maeterlinck.

www.mskgent.be

Albisola (tot 30.10.11)

Roger Raveelmuseum, Gildestraat 2-8, Machelen-Zulte.
Werk van Raveel uit de jaren zestig tijdens zijn verblijf in het Italiaanse stadje Albisola.

Tentoonstelling naar aanleiding van zijn 90ste verjaardag in het gezelschap van zijn internationale vrienden Asger Jorn, Lucio Fontana en Eva Sorenson.

www.rogerraveelmuseum.be

J.J. Grandville, un autre monde (tot 11.09)

Musée Félicien Rops, Rue Fumal 12, Namen.
Franse 19de eeuwse karikaturist en voorloper van het surrealisme in confrontatie met Goya, Redon, Ensor, Magritte, Panamarenko en Fabre.

www.museerops.be

Tomorrow is the question (tot 31.12.11)

Stedelijk Museum voor de Actuele Kunst – S.M.A.K., Citadelpark, Gent.

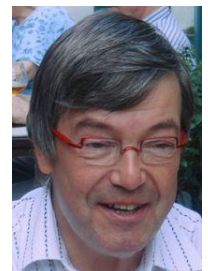
Het museum toont de aanwinsten van de laatste zes jaar.

www.smak.be

Sympathy for the devil (tot 30.11.13)

VanhaerentsArtCollection, Anneessensstraat 29, Brussel.
De titel verwijst naar een hit van de Rolling Stones waarbij de privéverzamelaar Vanhaerents zijn fascinatie toont voor het kwaad, de aantrekkingskracht van de hel, leven en dood.

www.vanhaerentscollection.com

Jan Dockx

MUZIKALE EVENEMENTEN

FEESTELIJK JUBILEUMPROGRAMMA VOOR HET BRUGSE CONCERTGEBOUW

Ook het Brugse Concertgebouw laat van zich horen ... In 10 jaar tijd is het immers na het PSK te Brussel de grootste speler geworden in het Belgische culturele landschap!

Guido De Brabander schrijft dat 'Met dit recent publieksonderzoek het Concertgebouw over bijzonder interessant cijfermateriaal beschikt. Dit is een verregaander analyse dan wat in vele cultuurhuizen bestaat'.

Even een terugblik alvorens een kort overzicht van het nieuwe programma te schetsen.

In 2010 organiseerde het Concertgebouw 465 eigen activiteiten, waarvan 9 meerdaagse festivals en waarmee 85.500 bezoeken werden geteld. Dit betekent een stijging van 4 procent in de bezoeken én ticketinkomsten in 2010 t.o.v. 2009. Het publiek wordt ook jonger en het internationale programma alsmede de troeven inzake bereikbaarheid en goede akoestiek zetten verder de toon ...

Feest met een lumineus seizoen

Ratio, klaarheid en kleur, vormen de rode draad. En in februari van volgend jaar wordt de 10de verjaardag uitgebreid gevierd. Akram Khan en Alain Platel presenteren dan als kers op de taart totaal nieuwe unieke dansproducties.

Voor kleurrijke muziek, met een feestelijke toets, gaat men putten in het werk van Vivaldi en Debussy ... in 2012 immers ook 150 jaar jong!

De feeststemming blijft voortduren met 20 jaar Orchestre des Champs - Elysées, het huisorkest Anima Eterna dat 25 wordt, het Orkest van de Achttiende Eeuw dat 30 en het Huelgas Ensemble dat 40 wordt!

De Nederlandse Bachvereniging wordt maar liefst 90 jaar. Ook het December Dance - festival is aan zijn eerste lustrum toe.

De Bach Academie wordt herhaald naast het COME ON! - festival en Ars Musica Brugge.

De mythologische figuur van Prometheus die het vuur en als dusdanig het licht ging stelen bij de goden inspireerde meerdere componisten. Jan Michiels knoopt er een driedelige concertcyclus aan vast terwijl ook de bundeling Desert Light, de vijfdaagse rond de befaamde instrumentenbouwer Erard, het project rond dejarige Clemens non Papa en de tweedaagse met Alexei Lubimov en Alexei Zuev een prominente plaats in dit veelgelaagde seizoen zullen innemen.

Nieuwe thema's

Naast de terugkerende items speelt het Concertgebouw, telkens in een concertreeks, ook nog enkele seizoensgebonden thema's uit. Daarbij springt de Requiemreeks bijzonder in het oog. Die eindigt met fragmenten uit Verdi's Requiem in de nieuwe productie van Alain Platel.

Jonge en getalenteerde ensembles krijgen onder de noemer SCOOP terug alle kansen. De Bamberger Symphoniker met Pierre- Laurent Aimard als solist achter de vleugel openen dit langgerekt feest. Op dus naar Brugge en een lumineus 2011-2012!

info: www.concertgebouw.be

tel. 0032 70 22 33 02

IN en UIT, 't Zand, 34, BRUGGE

Luc Schaevebeke

luc.schaevebeke@gmail.com

CONCERTZALEN EN CULTUURTEMPELS BIEDEN TERUG HET ALLERBESTE AAN

De voorbije Paastijd was traditioneel de periode die de culturele instellingen uitkozen om hun nieuw seizoen voor te stellen. Persconferenties en brochures allerhande verduidelijken hun programma en graag grasduinen ook wij even in dit zeer rijkelijke aanbod.

De Gentse Handelsbeurs ... voor de fijnproevers

Reeds enkele jaren weet dit met veel smaak gerestaureerd complex ons te verrassen met originele formules en artiesten. Liesbeth De Voogdt tekent en verdedigt met verve haar keuze en bouwt met nieuwe accenten een bijzonder knap en coherent programma op voor het komende seizoen.

Vooreerst is er de reeks van 6 workshops, masterclasses en inleidingen die gratis voor het publiek toegankelijk zijn doch waarvoor je als deelnemer uiteraard vooraf hoeft in te schrijven.

Ondermeer Frank Braley en Alexandre Tharaud zijn de pianisten van de reeks van 5 solo recitals voor klavier.

De reeks van 6 kwartetten wordt in samenwerking met De Bijloke breder uitgewerkt en aldus zal ook de heerlijke stem van

sopraan Christiane Oelze te beluisteren zijn in Ravels La Bonne Chanson ...

'Muziek in Context' is een exploratietocht doorheen een minder bekend repertoire van onze tijd en biedt 5 avonden aan. Alexander Melnikov en Isabella Faust zijn o.m. de diamanten die de reeks van 4 optredens, gebracht door duo's en trio's, sieren.

Tenslotte zijn er nog drie concerten onder de noemer 'Exclusief' geplaatst onder meer ook in samenwerking met het 'Festival van Vlaanderen' en met 'De Vooruit' en waarbij o.m. ook de sterrenorkest Christoph Prégardien te horen zal zijn ...

Abonnementen en 'A la Carte' bieden bijzonder interessante kortingformules.

www.handelsbeurs.be

Kouter, 29, 9000 Gent

info en tickets 09 265 91 65

Luc Schaevebeke

DE VLAAMSE OPERA: STRUCTUREN OPENBREKEND

Ook deze allicht voornaamste speler in het Vlaamse culturele landschap met zijn huizen te *Gent* en te *Antwerpen* heeft de sluier gelicht over het nieuwe seizoen.

Intendant Aviël Cahn wil met ons uitkijken hoe jonge generaties de vastgelopen structuren openbreken waarin onderdrukten strijden voor hun vrijheid ...

Dit loopt niet steeds goed af! Regisseurs en dirigenten zullen ons met hun creativiteit en inventiviteit begeleiden in deze processen

en dit zowel in enkele klassiekers als in twee wereldcreaties.

In het 'ijzeren repertoire' springt natuurlijk Carmen van G. Bizet direct in het oog. Doch Verdi's 'Forza del Destino' ... voor het eerst in België in de oerversie gebracht, of Rossini's 'Il viaggio a Reims', het onbekende 'Tsjarodejka' (de Tovenares) of Kurt Weills jazzy opera 'Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny' zullen genoegzaam weten te boeien!

Wereldcreaties ...

Uitkijken naar wat Donizetti maakte van de Vlaamse strijd tegen de Spaanse bezetter gepersonificeerd in zijn 'Duc d'Albe', de gevreesde Hertog van Alva die destijds de graven Egmont en Hoorn een kopje kleiner maakte...Dit enkel fragmentarisch overgeleverd werk wordt door Giorgio Battistelli voltooid en zal in de ganse operawereld als een belangrijk gebeuren worden getaxeerd!

Een tweede wereldcreatie wordt de nieuwe opera 'Rumor', gecomponeerd door Christian Jost. Het gebeuren is gebaseerd op een roman van de Mexicaanse auteur en filmmaker Guillermo Arriaga die wij kennen van Babel, Amores Perros en The Burning Plain. Dmitri Jurowski blijft als dirigent aan het roer van het orkest waarmee ook enkele merkwaardige concerten zijn gepland. Onder meer twee Mahler concerten sieren dit luik en onder de vocale solisten springt zeker wereldster Anne Sofie von Otter in de kijker!

Wij kijken ook vol belangstelling uit naar het Wagner concert met fragmenten uit Lohengrin, Tristan und Isolde en Parsifal ...

Solisten uit het eigen gezelschap zullen zich profileren in de traditionele Nieuwjaarsconcerten op 1 en 3 januari.

Doch er valt 'voor jong en oud' nog veel meer in de mand met speciale voorstellingen, schoolprojecten en een jongerenproductie in aansluiting bij de Duc d'Albe voorstellingen.

Wij kunnen daarnaast nog gaan gluren in de innerlijke operakeuken, er zijn rondleidingen, de opera gaat op reis en ontvangt het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en andere culturele Vlaamse medespelers. Ook bvb. Rosas en Grindelavoix staan er op de Bühne!

En weet je dat je voor amper 10 euro reeds een operavoorstelling kunt meemaken? De prijs van een filmticket ...

Info: www.vlaamseopera.be
telefonisch: 070 22 02 02

Luc Schaeverbeke

De MUNT: Identiteit in Verscheidenheid

Intendant Peter de Caluwe's inleiding bij het programma van het volgend Munt seizoen willen wij eenieder aanbevelen ... Coherent en 'to the point' bij een indrukwekkende reeks manifestaties en nieuwe, ja innoverende producties.

Naast natuurlijk de opera voorstellingen, waar ook de meest veeleisende zijn gading moet vinden, ondermeer 'Salomé' van Richard Strauss, de sprookjesopera 'Rusalka' van Antonin Dvorak, 'Cendrillon' van Jules Massenet, 'Orlando Palladino' van Joseph Haydn, naast G.F.Haendels 'Orlando' om enkel maar een idee te geven van de verscheidenheid in het aanbod, zijn er nog de 4 concertante producties als bvb. 'Krol Roger' van Carol Szymanowski of Giacomo Rossini's 'Otello'. Een uiterst veelzijdig aanbod ...

Dat tikkeltje meer...

De Munt heeft, ondanks de recessie, nog altijd ruimere financiële middelen en een als dusdanig ook nog ruimere armslag dan veel andere huizen.

Dat resulteert in een waaier voorstellingen waar men enkel kan van dromen met balletcreaties, concerten en recitals. Te benijden doch onverhoopte kansen voor de verwende melomaan. En dan houden wij in het bijzonder de reeks met schitterende recitals en wereldsterren voor ogen, met vanzelfsprekend voor een operahuis de zangers op de eerste rang; een pléiade eersterangs

vertolkers als onder meer Christian Gerhager, Christianne Stotijn, Gerald Finley (die Schuberts Winterreise vertolkt) en zoveel meer sublieme stemmen in ook niet alledaagse programma's.

Anne Teresa De Keersmaeker, Sasha Waltz of Sidi Larbi Cherkaoui zijn er terug bij in de reeks van 5 dansvoorstellingen.

Ook voor de Munt is tijdig reserveren uiteraard geboden; het zijn kansen voor producties die men in zijn hele leven soms zelfs geen tweede keer krijgt!

De Munt onderhoudt ook een educatieve werking, organiseert workshops, steunt een sociaal project en houdt rondleidingen, om ook 'bij jongeren de fantasie aan te scherpen, plezier en emoties te laten beleven en de ontwikkeling van hun persoonlijke kijk op de wereld te verfijnen'. Wij juichen dit volmondig toe ... En speciale kortingen voor jong of oud verlagen gevoelig de drempel en de drempelvrees.

Wees erbij!

Info: www.demunt.be
telefonisch: 070 23 39 39
fax: 02 229 13 84

Luc Schaeverbeke

UITGAVEN VGV

Autokenteken

- Decalco € 2.00,- + € 0.61,- Port
- Aluminium € 3.00,- + € 0.61,- Port

Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 1.83,- Port

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 55.00
Tot 5 jaar na diploma	€ 25.00
Arts zonder praktijk	€ 25.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 60.00
Artsenkoppel (tot 5 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 30.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

BBC nr. 407-3062251-47

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 - bus 14
2100 Deurne - Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 - Fax: 03/322.45.14
e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be
Het secretariaat is open alle werkdagen van 9 tot 13 uur